B. A.

Positiones Medicæ De FEBRE EPIDEMICA nunc passim sæviente,

QVAS

Scitô atq; Decretô Amplißimi Collegij Medici;

PRÆSIDE

JOH. LUDOVICO MOEGLINGO, HEYDELBERGENSI, MEDICINÆ DOCTORE ET PROFESSORE ACADEMIÆ TUBINGENSIS ORDINARIO, Dn. PATRUO Parentis instar nunquam non suspiciendo,

Pro Insignibus ac Privilegiis Doctoralibus in Arte Medicâ consequendis,

Ad diem 27. Jan. in Aulâ novâ Publicæ censuræ subij it

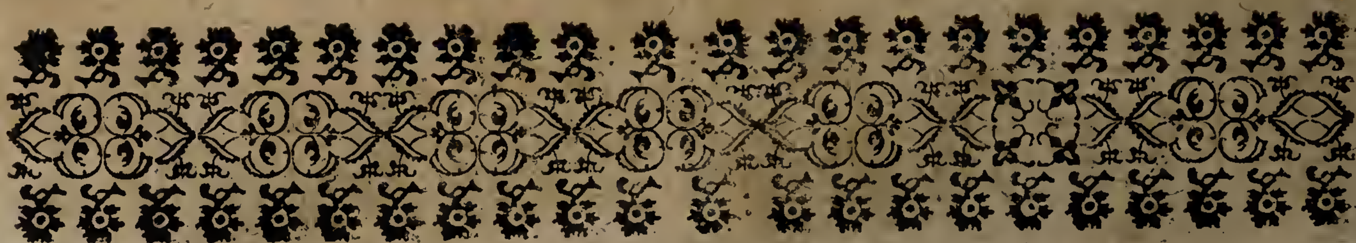
M. Daniel Mögling.

TUBINGÆ,

TYPIS THEODORICI WERLINI,

ANNO M. DC. XXI.

VIRIS

REVERENDIS, EXPERIENTISsimis, Clarißimis, & undiquaq; Præstantissimis,

Dn. M. WOLFGANGO MOEGLINGO, Lamersheimensium in Ducatu Würtemberg. Pastori vigilantissimo;

Dn. JOH. DAVIDI MOEGLINGO, Philosophiæ ac Med. Doctori, necnon Bietigheimensium in eod. Ducatu Polyatro dexterrimo;

Dn. JOH. LUDOVICO MOEGLINGO, Phil. itidem ac Med. Doctori, hujusque in inclyta Tubingensi Academiâ Professori ordinario;

Dn. JOH. WILHELMO MOEGLINGO, ejusdem Universitatis, Synadelphingæ, Quæstori fidelissimo;

Dn. JOH. NICOLAO MOEGLINGO, Medicinæ Candidato meritissimo;

Dominis Patruis, æternum suspiciendis, honorandis, amandis;

Has suas Positiones inaugurales strenæ ac singularis observantiæ loco

D. D. D.

simulq; omnia fausta precatur

A. & R.

POSITIONES MEDICÆ DE FEBRE EPIDEMICA nunc passim sævien-te.

MIHI, DE CERTA QUADAM è *Penu Medico depromptâ materiâ, disputaturo, tempori præsenti inservire, talemq́ʒ, qualem ipsum nobis suppeditat, eligere, ac proinde Luis illius* Ungaricæ *aut* Cephalicæ, *ut vulgò vocant, nunc passim grassantis, Naturam, Differentias, Causas, Signa, Symptomata, Curationem & προφυλάξιν, eâ quâ fieri potest brevitate, pertractare animus est.*

I. *Est autem Lues ista Epidemica Febris continua atqʒ maligna, è fervidâ venenatâ eaqʒ putrescente materiâ orta.*

II *Et pro vario variorum humorum partiumque apparatu, corporis item, aëris, temporum, locorum, diætæ ac aliorum constitutione diversâ, varia est: nunc quotidianæ, nunc tertianæ, nunc quartanæ continuæ, simplici vel compositæ, magis propinquior.*

III. Causæ *verò, quas (præter innumera nostra peccata, minacesq́ʒ cœli constellationes) Medicus maximè considerat, sunt vel Externæ, vel Internæ.*

IV. *Externæ sunt, Aëris humida & calida, quin & quæcunque inconstans & inæqualis constitutio durabilis, præteriti præsertim*

temporis insolitus nunc squalor, nunc frigus; venti australes humidiores, per regiones imprimis antea infectas spirantes, pluviæ freqnẽtes; frumenta & alimenta vitiosa, tum genita atque usurpata, putredini ac malignitati obnoxia; vina quorundam locorum præsulphurea & calcinosa; inordinata & miserabilis, in bello, cæterorumq́ locorum annonæ caritate, vitæ ratio; medicamentorum debito tempore neglectio, vel minus idoneorum inconsiderata adhibitio; reliquorum iam hoc morbo laborantium μιάσματα recepta, & quæ eius generis alia sunt, quibus vitiosi in corpore humores cumulari, ac putredini malignitatiq́ idonei reddi possunt.

V. *Internæ sunt, omnis generis excrementa, maiori ex parte in ventriculo, Intestinis & vicino Mesaræo collecta, in quibus, ab impeditâ coctione, ex vehementi atque diuturnâ putredine, venefica quædam qualitas oritur; quæ postmodum & reliquis, tam excrementitijs, quàm alimentalibus succis, in & extra vasa, quin & viscerib. ipsis præsertim cordi (ac quidem pro variâ corporis dispositione in uno quàm alio citius.) communicatur & διαθετικῶς atque morbosè imprimitur, unde postea putridæ & malignæ exhalationes, ad caput, ventriculum, nervos, &c. deferuntur, & varijs causam præbent Symptomatibus.*

VI. Signa & Symptomata *huius morbi sunt vel Diagnostica, vel Prognostica: Et Diagnostica vel impendentis, vel præsentis morbi.*

VII. *Impendentis, causæ modò nominatæ internæ & externæ, peioris moris & conditionis, multæ, hincinde conspectæ; multitudo ægrorum similiter & periculosè laborantium; contagio in ædibus publicis & privatis, abiectio & tristitia animi citra causam manifestã; terror in tenebris & in somno; lassitudo totius corporis inconsueta, cum caloris, imò & ardoris & horroris vicissitudine; abominatio carnium, rerumq́ salsarum; sitis, dolorq́ capitis subinde recurrens; fluctuationis iactationisq́ sensus in toto corpore & his consimilia.*

VIII. *Præ-*

VIII. *Præsentis morbi sunt, pulsus parui, frequentes, languidi, inordinati, & si quandoque boni appareant, tamen alijs signis deterioribus adiuncti; Vrina principiò plerunque naturalis, circa statum flava modò, modò rubea, subrufa, vel intensioris coloris, cum sedimento rubeo, crasso & turbato, aliquando copiosa cum fœtore insolito, post statum (sæpè etiam antè) confusa, turbida, crassa; post rigorem mox constans, abditus, profundus, & vehemens æstus, cum singulari ac perpetuo capitis dolore, repentinoque, insigni, ac cæteris febribus inconsueto totius corporis languore & agitatione indesinenti; aliquando etiam adest animi deiectio, loquendi tædium, frequens manuum pedumque tremor; sensuum aurium comprimis & oculorum magna modò diminutio, modò depravatio, vigiliæ, phantasmata melancholica, deliria, furores, appetitus deiectio, sitis, oris & linguæ inflammationes, faucium interdum tumores, exanthemata aut maculæ molignæ, papulæ quandoque ardentes, quandoque bubones & phymata; Quidam circa præcordia dolorem sentiunt, & de cardialgia conqueruntur, simulq; tussiunt, & punguntur in lateribus; quidam ad vomitum materiæ biliosæ, &c. alij ad solvendam alvum stimulantur, quorum deiectiones plerunque gravius olent, & colliquationis, nec minus & dysenteriæ iudicia secum afferunt; in alijs obstructiones obtingunt; oris item fœtor, anhelitus difficultas, cutis & oculorum flavities; ac è naribus, utero & ani venis hæmorrhagia nonnunquam animadvertitur.*

IX. *Signa Prognostica mortis aut vitæ, in hoc tam σφαλερῷ morbo, certa dari non possunt, cum sæpè, signis bonis apparentibus, ægri à latente malignitate iugulentur, & vice versâ, malis signis præsentibus, nonnulli evaserint: Non incommodè tamen Medicus ex seqq. & similibus signis, quid futurum sit, colligere poterit Bona sunt, fluxiones & expulsiones quæ facilè feruntur; sudor talis ab initio multus; urina moderatè crassa, ut & ea quæ cum sedimento subcrasso prodit; pus, aqua vel sanguis, per nares, os, vel aures, caput dolenti, pro virium ratione effluens; stigmata benè colorata; fluxiones*

& destillationes cumulatim in collum externum descendentes; auditus abolitio cum cessatione atrociorum symptomatum, & similia. Mala sunt, quæ contrario modo eveniunt, item remediorum nimis tarda adhibitio; Sudor nimius, particularis, supra modum fœtidus; Vrina planè naturalis, crassissima, confusa, perturbata, subitò item mutata, pauca, nigra, livida, viridis, plumbea, aquosa, alba; petechiæ initiò morbi copiosæ, nigræ, lividæ, pallidæ, aut de insperato evanescentes; Icterus ante septimum diem; deliria cum temeritate; respiratio frigida, fœtida, aut absque insigni causâ molesta; ortus ventriculi dolor, cum distento præcordio & dolore capitis. Lethalia censentur: Sudor frigidus; Vrina tenuis cum virium imbecillitate; facies tortuosa & terribilis; color lividus; labri, supercilij, oculi vel nasi perversiones; lingua nigra & cum virore pallida; dentium stridor; lethargus vel phrenitis post 11. *vel* 14. *diem; somnus laboriosus; secundum aures tubercula sine crisi; acutus in aure dolor, &c. Notandum etiam, quando venenum propter fervidam ac celerem suam activitatem, in corporibus præsertim calidis, & siccis immediatè statim solida cordis apprehendit, tum æger absq; sensu singularis æstus, vel aliorum membrorum dolore insigni, subitò ferè decedit. Verùm, ad Prognosticationis certitudinem maiorem, Medico perito omninò incumbet, pro Medicinæ & syncerioris authoritatis ac existimationis suæ conservatione, præcipua prognosticorum horum signorum phænomena, doctè colligere, & ex harmonia plurium, congruè, prudenter & cautè pronunciare.*

X. *His omnibus probè, & quâ fieri potest assiduitate & industriâ prospectis,* 4 *potissimùm scopi nobis suppeditantur. Quorum primus est, Intemperiei venenosæ materialis alteratio & ablatio. Secundus, fomitis in ventriculo & vicinis locis vasisq; delitescentis, subductio, Tertius cordis & spirituum roboratio & instauratio. Quartus, Symptomatum (quæ hîc admodum vehementia esse solent) emendatio.*

Quos scopos his tribus medijs, Diætâ, Chirurgiâ, & Pharmaciâ, assequemur.

XI. Diæta, *à correctis devitatisq́, quantum fieri potest, causis publicis & communibus, sex rerum non naturalium administratione convenienti perficitur, sitque vires præsentes conservans, amissas restaurans, venenatamq́ materiam impugnans. Propterea Aër eius loci in quo iacent ægri, sit temperatus, purus, liber, nec nimium splendens, nec nimium obscurus, benè quidem at moderatè olens, non ex fumis, aut vaporibus, aut ignescentibus; sed fragrantibus integrarum rerum temperatarum qualitatibus odoriferis spontè emissis, uti* ex dissectis pomis, pyris, cydonijs præsertim & citrijs malis viridibus, *atque* hujus generis alijs. *Cibi competunt refrigerantes & desiccantes quodammodo, boni succi & facilis concoctionis quales sunt* iuscula caponum, pullorum cum hordeo, cū succo citri vel Limonū, aut aliquot guttis aceti ros. condita, panatellæ, pruna dāascena, puls passularū, cū vino granatorum & cydoniorum, dactyli recentes cum illis percocti, ptisana hordeacea ex brodio caponum cum succo rib. aut berber. gelativæ, garum &c. *Admiscetur utilissimè alimentis* pulvis cardiacus D. Rulandi, sive Bezoardicus in Dispens. Augustano. *Cibi verò quantitas sit mediocris, parca & reiterata, tempore tollerabiliori. Potus fiat medicamentosus, facultate refrigerans & subsiccans, ex* rad. acetosæ, borag. buglos. cornu cervino, hordeo integro, ferro aurové extincto, albumine ovorum, succis pomorum vinosorum, posca, acidulis naturalibus, &c. *Vinum & cerevisia vitentur. Somnus & vigiliæ moderatæ sint. Animi affectus vehementiores, præsertim ira & mæror caveantur.*

XII. Chirurgia *tribus perficitur, Venæ sectionis, Cucurbitularum & Vesicantium administratione.* Venæ sectionem *præcipuè suadent Plethora, virium robur, ætas, consuetudo, symptomata sanguinem insequentia cumulatiora, motus naturæ, tempus aptum. Vnde Phlebotomia non erit admittenda viribus prostratis (quod fit plerunque post tertium diem) nec ab initio morbi in cacochymicis,*

chymicis, nec in ijs qui diarrhæâ aut hæmorrhagiâ laborant, nec ubi putredo magna, & summa veneni malignitas adest. Secanda vero erit vena viribus nondum attritis, in corporibus plethoricis, quantitate non nimiâ aut partitâ, è pedibus præsertim & manibus (alijs non impedientibus) initio morbi, ubi cordiale commodum & vacuans lene præcesserit. Occasione vero sanguinis è vena mittendi prætermissa, & quando viribus morbi progressu labescentibus alijsq; metuimus, Cucurbitulæ *inferiori dorsi parti infra renes, & suris affigendæ erunt (evacuato prius corpore) vel cum scarificatione, si aliqua luxuriantis sanguinis copia adsit, vel sine scarificatione, solius revulsionis causa. Malo urgentiori* Magnetismi, Phænigmi, sinapismi, vesicantia, *partibus ignobilioribus tempestivè apposita, multum etiam iuvant. Admovemus ea fortiorum cruribus & coxis (corpore itidem prius vacuato) ut revellamus materiam venenatam à corde: in progressu vero morbi etiam superioribus partibus, ad derivandam vitiosam materiam à parte in partem; si pars præsertim vel humoribus lacessatur, vel doloribus fatigetur.*

XIII. PHARMACIÆ *beneficiô, si fervor, agitatio & putredo humorum commodè cohiberi, &, non prætervisa atque neglectâ malignitate, magis ad egressum parari possit, alterantia appropriata primùm admittimus. Vt in biliosa magis impuritate:* Cichor. oxalid. Nicotian. fœm. Tormentill. Rosas, Cotonea, Citria, Punica, Persica & Medica *mala acida* cum baccis Rib. Berber. Crespin. Oxiacanth. Myrth. & passular: aut Glyzyrrizæ *dulcedine. In Pituitosa magis inquietudine;* Pimpinel. Scabios. Veronic. Card: bened. Succisam, Scord. Angel. cum Polypod. & Rut. semin. decocto. *In atri humoris prædominio,* Scorzoneram, Vincetoxic. Borrag. Buglofs. Galegam, Nymph. Viol. Cyan. & Consolid. regal. flores, cum sero lactis capr. aut cochlear. aquâ, *& variis infusis, decoctis, Iulapiis & Syrupis inde paratis.*

XIV. Si

XIV. *Si vero præparatorijs modò dictis locus commodus & mora venialis non detur, primò fomes è ventriculo purgatione ſubducitur, eâq; tutâ, benignâ, ſimulq; antipathica, mox ineunte morbo (etiam non exſpectata coctione) tam per inferiora quàm ſuperiora inſtituta, quorſum Natura ipſa magis vergit.*

XV. *Per inferiora commodiſſimè purgant* Rhabarb. vel per ſe, vel in infuſione, cum Agarico, Polypod. Sena, epithym. fic. paſſul. thamarind. *Et ex compoſitis*, ſyr. viol. ſol. ſyr. roſ. ſolut. cum fol. ſenæ, cum Agar. cum Rhab. cum helleb. de polypod. compoſ. Tryphera Perſica Georg. *Agricolæ. vel hæc potio tutiſſima:* ℞ Rad. Scorzon. ℥ij. Fol. Galeg: Epat. Stellat. Oxyd. â p. iij Flor. 4. cord. â. p. ij. Agar. Sen. Polypod. â ℥ij. Cort. rad. helleb. nig. præpar: Zedoar. Serici crud. inciſi à ℈j. Decocti paſſul. min. recentiſs. adhuc calentis q. ſ. Refrigerentur. Hujus colat. ℥x addatur cremor Tart. ℥j. ol. Rhabarb. ſtillat. purgantis ℈j. pro una *doſi. Sed & Clyſteres fieri poſſunt ex* Iuſculo Hordei decort. ex ſero capr. cum Scandic. Mercuriali, Malva, Crithamo, Kali, florib. Acat. Perſic. butyro, ſacc. rub. ovor. vitellis. *Pueri blandè purgantibus tententur, utpote* Mannâ cum brodio pulli, viol. ſyr. Diaſer. catholico &c.

XVI. *Per ſuperiora vomitorio purgantur, qui viribus valent, & convenit uti aqua* marinâ, vel muriâ decoctâ cum mercuriali, urtic. virid. geniſt. Gillâ Crollij, *vel hôc Rulandi, quod ſimul Sudoriferum eſſe poteſt:* ℞: Rad. Aſar. mund. & craſsè pulveriſ. ℥ij. Aq. card. bened. Acetos. â. ℥iij coq. lentè ad conſumpt. ℥ij col. cum expreſſione. Poſt ℞: colat. purè expreſ. ℥iiij. Syr. de acetoſ. Simpl. ℥j M. *Ventriculus roboretur & vires reficiantur,* iure pulli *in quo* grana berber: & chermes *coxerint*, rob. rib. carne citri conditâ cum tab. Manus Chriſti perlat. hauſtu *ſucci* cydon. clari, decocto menthæ, pimpinel. & ſimilibus.

XVII. *Post subductionem aliqualem fomitis, ad veneni ipsius, quod corporis habitui & sanguini communicatum est, ablationem, & adhuc maiorem caloris non naturalis putredinisque debellationem, dirigenda est curatio, quæ perficitur commodissimè sudoriferis & diureticis.*

XVIII. *Sudor promovetur Alexipharmacis proprijs*, corn. cervin. præpar. Terrâ sigil. Silesiacâ & Turcicâ, unicorn. bol. arm. Lap. Bez. orient. *Ex compositis* Elect. Diascord. de ovo, Pulu: Bauarico, Pannonico, Pulu: illustriss. Principis Würtemberg: Aq. Matthioli theriacal. Liquore Sudorif. Noribergens. Aq. Scord. compos. Rob. Ebul. *Sambuc.* cum Syrup. suavioribus acetosel. pom. acid. oxysaccaro & aceto simpl. vel ℞: ʒj. pulu. rub. Cæs. spir. scabiosæ ℥j.

Salia etiam hic plurimùm valent, rectè præparata & prudenter exhibita, uti Sal Artemis. salis Card. bened. per coctionem, non calcinationem eliciti gr. ij. in aq. vel spir. card. bened. *Cuius confectionem habet Beguinus l. 2. c. 17. Tyroc: chymici. Sudoris vero exitus celerius promovetur, si imponatur soleis pedum* panis tostus calidus copiosâ theriacâ perlitus, *& umbilico* sacci calidi repleti sale aut sem. Panici, lithospermi. *Sudet æger non coactè, & ad summum tres tantum horas, in loco mediocriter calido, nec inter sudandum dormiat, eumque in finem sæpè* nodulus ex comis lauand. Rutæ, aut Juni. baccis, imbutus in aceto ros. *naribus admoveatur, & cum panis portiunculâ offeratur* suc. granator. cydoniorum, acetum vile cum sac haro, ros. tabulat. dulcoratum. *Post sudorem calidis pannis abstergatur æger, & convenientibus medijs roboretur, ac ne statim frigidam captet auram caveatur.*

XIX. *Posthac Diuretica præcipuè adhibeantur. Talia sunt* decoct. rasur. corn. cer. ust. in pollinem redacti, rad. acetos. cichor, scorzon. Dictam. Cort. & sem. citri, bac. iunip. cum sem. fœnic. additis ol. vitriol. rectific. guttis tot *quot sufficiunt,*

ciunt ad gratam aciditatem aquæ inducendam. Emulsiones ex sem. Nap. citr. 4. frigid. maior. halicacab. cancri præparati: amygd. amar. cum. aq. fragor. rub. idæi, putamin. è nucibus. *Iulapium diureticum composuit Rulandus, quod, cum probatissimum in hac Lue censeatur, subiungere placuit.* ℞. Aq. puræ ℔ ij. Ras. corn. cer. in petia ligati ℥ vj. f. decoctum ad consumpt. ℔ ß. ℞. colat. ℔ j ß. suc. Limon. ℥ iij. coq. despumando semper, & purif. cum album. ovi. Addi possunt, ut supra, aliquot guttæ ol. vit. rectificati.

XX. *Addenda porrò cordis & spirituum refectio, quæ fit variis cardiacis tàm externis quàm internis. Interna commendantur* Sp. Liberant. de hyacintho, lætific. Gal. Diamarg. frig. cordial. Alex. *ea tertia quaq; hora porrigantur cum aquis cordialibus,* ros. lavend. myrthi, lill. conval. è cort. cit. melis. in B. destill. affusâ *semper vini granat, vel acet. ros. iusta quantitate. Reliquis egregiè conducere scribitur hæc Aq. prophylactica, analeptica & alexipharmaca; quæ* ℞. ros. rub. M. ß. Zedo. sem. cit. â ʒ iij. Rad. torment. cort. cit. Sant. citrini â ʒ j ß. Ras. corn. cer. ust. & crudi â ʒ iij Camph. opt. ℈ j. gr. vj. Suc. *citrij pomi,* aceti ros. opt. â ℔ j. ℥ iij. M. *& macerentur in aqua tepida per ij. dies naturales, post in duplici vase hermeticè clauso extillentur. Verùm de aceto una destillato nobis esto dubium, utrum verè conveniat. Externa sunt epithemata, quæ regioni cordis, carpo, talo, & alijs pulsuum locis, tepida, ut & naribus utiliter admoventur. Commendatur tanquam efficacissimum ol.* Scorp. Matthioli compos. & simplex, Extractum Cordiale Noribergense, quod ℞. Sp. diamosch. dulc. Diamb. pro epith. cordis â ℈ ij. Ros. rub. odoratiss. ℥ j. Santal. omni: â ʒ ij. Irid. florent. ʒ iij. cort. aurant. citri â ℥ j. Boli arm. Or. ʒ ij. Aq. ros. ℔ iiij. vini odorif. ℔ j. ß. Aceti ros. ℔. j. Incis. & contus. omnibus, infund. & destill. s. a. *Præterea non sine commodo imponuntur* acet. ros. rutac. Scord: & bac. Iunip. contus. & cum aceto ros. subactæ, Balsamum

citri, &c. *Insignis ille Crato, tanquam præsentissimum remedium, in omnibus malignis febribus commendat* Ambram Chryscam *veterum & posthanc etiam* camphoram.

XXI. *Restat denique Symptomatum mitigatio, quorum semper toto morbi tempore ratio habenda est, ne natura ægri eorum atrocitate vel planè superetur, vel admodnm debilitetur, facto exordio à* capitis insigni dolore.

XXII. *Is quidem, deposita plenitudine, & diminuta cacochymia, topicis curari poterit* 1. *Revellentibus*, 2. *Repellentibus & Oxyrrhodinis, ubi planè divinum remedium censetur Rad. Rhodiæ usus hoc pacto celebratus:* ℞. Rad. Rhod. rec. ℥ j.
Aq. rosſ. ℔ j ß.

Decoquantur ad tertiam partem, intingantur linei panni, & capiti apponantur. Commendatur etiam unguentum Alabastr. cum camphorâ. 3. *discutientibus*, & 4. *Anodynis.*

XXIII. Delirium *compescitur ijs Medicamentis, quæ ad nimias vigilias infra adhibebuntur, sæpius iteratis: sin his non cedat, cucurbitulis sanguis copiosus è suris educitur, & cucurbitula cervici, brachijs, admoventur: sin nec his quicquam perficitur, & vires ferant, secanda vena frontis, & capiti alexipharmaca discutientia cum oxyrrhodino illiganda. Non inutiliter imponitur gallina vel columba dissecta, adhuc calens, sæpius permutata: Vngari capam adhibent, alij alia. Quidam huius Medicamenti vim insignem hâc in parte aliquoties se expertum esse dicit:* ℞. Angel. Astrant. Zedoar. Torment. Diptam. â M j. Rosſ. rub. M ij. Maioranæ, Lavand. â ℥ iij. Camph. ʒ j. Aceti ℔ ij. *post fortem ebullitionem benè obturata impone super fornacem, intinge linteamina & capiti applica.*

XXIV. Vigiliæ, *cum causæ sint delirij, maturè tollendæ.* 1. *abiguntur ijsdem, quibus dolor capitis & deliria.* 2. *Embrochis & Lotione pedum in loco calidiori.* ℞: Rad. Rhod. vel Plantag. latifol. ℥ ij. fol. vitis, Salic. Violar. Lactucæ â M j. flor. borrag. buglosſ. nenuphar. â M. ß. cap. papav. alb. â Nō vj. coq. in ſ. q. a.

Sim

Sin his nihil perficitur, detur 3. potio somnifera ex decoct. hord. cum p. 1. Serpill. vulg. Sem. papav: alb. Sp. Diamarg. frig. & rosf. aquâ. *Ac in summâ necessitate* Laudan. opiat. probè *confect. gr.* ij. *vel* iij. *cum pauculâ aquâ perlarum.*

XXV. Sitis *optimè fallitur* Endiviæ, Portulacæ utriusque & Lactucæ stolonibus, *aquâ rosf. madefactis, ori inditis, & sæpius innovatis: Item Iulapijs & decoctis, quibus* ol. vitr. rectificati *aliquot guttæ fuerint commistæ. Sumat Sitiens interdum aliquid de* cydon. condit. de sapâ moror. cum agrestæ syrupo, & oxysaccharo dissolut. *Somno intempestivo etiam pro varietate causarum occurrendum erit.*

XXVI. Scabritiei & inflammationi linguæ *& faucium providebitur, si lingua probè à sordibus mundetur, post gargarismata usurpentur ex aq.* plantag. consolid. usitatioris utriusque. pilosell. hippur. additis suc. semperv. maior. diamor. suc, cydon. *In ore teneatur & sensim deglutiatur seq. mistura:* ℞. Suc. recent. Rutæ, Hyssopi. Semperviv. Maior. Salv. acutæ â Cyath. j. M. *Flor. Crusius ait, se meminisse, hoc remedium, exhibente Dn. D. Papio, in desperatis etiam casibus profuisse. Alij seq. Medicamentum commendant* ℞. Semperv. Maioran. q. s. *contunde ac pro singulis dimidiatis libris adijce* Sal. Ammon. ʒ ij. *Repone loco humido subterraneo, donec Sal liquefactus sit, postmodum aquam alembico extrahe, quâ linguam & os aliquoties collue, & senties auxilium certissimum. Conducunt etiam* Sal. Nit. Prunell. Tab. de Nitro &c.

XXVII. Cardialgia *tollitur* 1. *vacuatione materiæ per vomitum & alvum, ut supra monuimus. Deinde obtusione malignitatis & fervoris humorum*, syr. granator. de acetos. citri, Limon. Suc. agrest. oxalid. cum aq. acetosæ, Scorzon. Menthæ. *Alexipharmaca* (*v. g.* Aq. Matth. *cum aceto nuc. mista*) *præsentissima hîc sunt remedia. Sic* mica panis vino granator. *madescens comesta pluribus profuit. Cucurbitula orificio ventriculi*

appoſita mirum in modum prodeſt. Huc pertinent Anorexia, vomitus, ſingultus &c. quorum eadem cauſa eſt.

XXVIII. Palpitationi cordis & Lipothymijs, *cordialibus tam internis quàm externis occurrendum eſt.* ℞: flor. ſambuci, *conſperge optimo vino in patina aliqua, ita tamen ut non nimium humectentur, adde* tritas nuc. moſch. & cinam. *probè obtura, & per 8. dies relinque collocata ſupra fornacem calidum, deinde deſtilla in B. M. aquam exceptam expone ſoli, donec* Lavendula & Spica-nardi *florere incipiant, & tum acceptos flores Lavend. & Spicæ-Nardi conſperge dictâ aquâ. Poſt* ℞: trit. Carioph. Cinam. Nuc. moſch. â. *Aſperge dictis floribus, & per aliquot dies digere, deinde deſtilla. Hâc aquâ odoratiſſimâ uti poteris, quomodocunque velis, ſive propinando, ſive externè applicando.*

XXIX. Catharris *deſuper eum impetu fluentibus*, Syr. viol. ſimpl. de papau. errat. de Pſyll. cum tab. diatrag. frig. Tuſſientibus *& obſtructione pectoris anhelantibus*, Syr. de tuſſilag. de capill. ven. de Nicotianâ, cum decoct. pectoral. & Card. deſtillator. aquis, confert.

XXX. Diarrhæa *non ſiſtatur, ſed initio morbi, & ſi fluxus ſit criticus, ſinatur: ſi verò nimius evadat, & ſit colliquativus, naturāq́ debilitet, derivetur, & venenata qualitas oppugnetur, hinc proderunt Diuretica alterantia & alexipharmaca. Clyſteribus verò quibus itidem idonea alexipharmaca admiſta ſunt, commodiſſimè dyſenteriæ conſulitur. v. g.* ℞. roſ. rub. anagall. rub. fragar. plantag. utriuſqueâ M j. rad. tormeut. ℥ j. f. decoctio in ſ. q. a. ad dimid. ℞. colat. ℥xvj. conſ. roſ. antiq. ℥ ij. cola denuò, f. *clyſter. Deinde revellatur fluxus diureticis. Huc pertinet corporis obſtructio nimia, quæ ſi à fervore orta fuerit, refrigerantibus & humectantibus deſtruenda; ſin aliter, pro ratione cauſæ, prudenter procedendum erit.*

XXXI. Bubonum *tandem cura ferè eadem quæ in Peſte. Ubi tamen notandum, natura debiliori, circa tempus huius abſceſſus, vi-*

ctu &

ctu & *Bezoarticis singulariter succurrendum esse: sin fortior sit, & bubonem magno dolore valenter expellat, mitigantibus solùm & anodynis, in contrario verò attrahentibus* & *cucurbitulis utendum censemus: sin ingens malignitas coniuncta foret, consuleremus veneno, candente ferro vel auro exitum parare: Qui post aures oboriuntur ob maius periculum, absque morâ,* fol. Peti maior. vel minoris, itemque fermento cum ol. lini, promovendi sunt.

Reliqua mitiora Symptomata, ne longiores simus, lubenter prætermittimus, curam pharmaceuticam hîc concludentes.

XXXII. προφύλαξις *consistit primò in cacochymiæ, si qua adest, ablatione. 2. in plethoræ diminutione. 3. Caloris nativi, & spirituum, atque adeò cordis roboratione, & 4. in evitatione locorum, consuetudinis, & aliarum causarum suspectarum. Ad primum cathartica benigniora, & in robustioribus etiam validiora, atque singulariter* conf. Hamech. cum decoct. Hor. & fruct: *ad secundum Phlebotomia conveniens; ad tertium Alexipharmaca præscripta & præstantiora quoq; alia, plebeisq; notiora, caput non tentantia, faciunt.*

Tandem meminerimus, gravidis, omnia hæc quæ dicta sunt hucusq; media, & quibus salus in hac sævissimâ Lue, DEO *favente* & *adiuvante, recuperari potest, cautissimè esse adhibenda, easq; ita tractandas, ne iure dici possit, Medici incuriâ causam esse datam abortui: quapropter purgantia sint lenia, cibus mediocris, medicamenta non tantum matrem, sed etiam fœtum roborantia, aut ad minimum non offendentia.*

Sicq; Disputatiunculam hanc nostram concludimus.

FAXIT DEUS TER OPT. MAX. UT innumera nostra peccata pœnitentes tandem agnoscamus,

&c.

&ex imo cordis deploremus, ac consequenter eidem, hunc &alios atrociores Morbos clementer ac paternè avertendi, ansam & occasionem præbeamus. Fiat, & vota hæc nostra rata habeat summus Archiater, Dominantium Dam i-nus & Exercituum Dux, Maximus

JEHOVAH!

FINIS.

